

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle veropohjan rapautumisen ja voitonsiirron estämiseksi verosopimukseen toteuttavista toimenpiteistä tehdyn monenvälisen yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle veropohjan rapautumisen ja voitonsiirron estämiseksi verosopimukseen toteuttavista toimenpiteistä tehdyn monenvälisen yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (HE 307/2018 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Minna Ojala, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntösihteeri Johanna Lahti, ulkoministeriö
- johtaja Sami Laaksonen, Verohallinto
- verojohtaja Anita Isomaa-Myllymäki, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtaja Ann-Mari Kemell, Keskuskauppakamari
- asianajaja Ritva Aalto, Suomen Asianajajaliitto
- lakiasiain johtaja Vesa Korpela, Veronmaksajain Keskusliitto ry
- apulaisprofessori Tomi Viitala, Aalto-yliopisto
- yliopisto-opettaja Mika Nissinen, Itä-Suomen yliopisto

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Suomen Yrittäjät ry

Suomen Veroasiantuntijat ry:lle on varattu mahdollisuus lausunnon antamiselle.

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2018 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi vuonna 2016 tehdyn monenvälisen yleissopimuksen, jolla toteutetaan verosopimukseen liittyvät toimenpiteet veropohjan rapautumisen ja voitonsiirron estämiseksi sekä antaisi suostumuksensa eräiden yleissopimuksen nojalla tehtävien varauksien tekemiseen ja ilmoitusten antamiseen.

Yleissopimus on tehty osana OECD:n ja G20-maiden käynnistämää veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoa estävää hanketta. Yleissopimus mahdollistaa lukuisten kahdenvälisen verosopimusten mukauttamisen yhdellä monenvälisellä sopimuksella ilman jokaisen kahdenvälisen sopimuksen erillistä muuttamista sekä muutoksia koskevia hyväksymis- ja voimaansaattamismenettelyjä.

Yleissopimus ei muuta kahdenvälistä verosopimusta suoraan samaan tapaan kuin verosopimuksen muutospöytäkirja. Sen sijaan yleissopimusta sovelletaan varsinaisen verosopimuksen rinnalla. Yleissopimuksen ja verosopimuksen suhde on määritelty yleissopimuksen artikloissa käytetyissä yhteensovitus- ja ilmoituslausekkeissa. Yhteensovitus- ja ilmoituslausekkeet sekä yleissopimusten osapuolten antamat ilmoitukset konkretisoivat yleissopimuksen soveltajille, miten yleissopimus mukauttaa verosopimuksia. Ilmoituksilla puolestaan yksilöidään ne verosopimusten määräykset, joiden sijaan, rinnalla tai puuttuessa yleissopimuksen määräys tulee sovellettavaksi.

Yleissopimusta voidaan luonnehtia niin kutsutuksi menu-sopimukseksi, sillä se tarjoaa sen osapuolille merkittävästi valinnanvaraa sen suhteen, mitä sopimuksen määräyksistä osapuoli haluaa soveltaa. Yleissopimuksessa on määräyksiä, jotka osapuoli voi jättää soveltamatta tekemällä varauksen. Lisäksi yleissopimuksessa on välimiesmenettelyä koskeva osa, jonka soveltaminen pitää nimenomaisesti valita.

Yleissopimuksen avulla Suomen verosopimusverkoston osaksi ehdotetaan otettavaksi verosopimuksen tarkoitusta käsittelevä verosopimusten johdantokappale, verosopimusten väärinkäytön estämistä koskeva yleinen määräys, keskinäistä sopimusmenettelyä koskevat uudistetut määräykset ja siirtohinnoittelun vastaoikaisua koskeva määräys. Lisäksi ehdotetaan, että Suomi soveltaisi yleissopimuksen välimiesmenettelyä koskevaa osaa. Muiden määräysten osalta ehdotetaan, että Suomi tekisi varauksen olla soveltamatta yleissopimuksen määräyksiä.

Yleissopimus tuli kansainvälisesti voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2018. Yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa sen kolmen kalenterikuukauden ajanjakson kuluttua, joka alkaa päivänä, jona Suomi tallettaa hyväksymiskirjansa. Yleissopimusta aletaan kuitenkin soveltaa vasta sen jälkeen, kun se on tullut molempien kahdenvälisen verosopimuksen osapuolien osalta voimaan.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Lain on tarkoitus tulla voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2018 vp

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Esityksen tarkoituksena on hankkia eduskunnan hyväksyntä monenväliselle yleissopimukselle, jonka Suomi on allekirjoittanut 7.6.2017 yhdessä 67 muun valtion kanssa. Sopimus on osa OECD:n laajaa veropohjan rapautumista ja voitonsiirron estämistä koskevaa *BEPS-hanketta*¹, ja sillä toteutetaan verosopimukseen liittyvät BEPS-toimenpiteet.

Eduskunnan suostumus on tarpeen myös sopimuksen sisältämille Suomen varaumille ja ilmoituksille.

Valiokunnan yleisarvio

Valiokunta puoltaa esitystä. Sopimus itsessään on tärkeä osa BEPS-hankkeen 15 kohdan toimenpide-ehdotuksia, sillä hankkeen neljästä vähimmäisvaatimuksesta kaksi koskee verosopimuksia. Ne sisältävät verosopimusten väärinkäyttöä ja tehokasta riidanratkaisua koskevat määräykset. Sopimus on valmisteltu lisäksi laajassa kansainvälisessä yhteistyössä, johon myös Suomi on ottanut osaa. Sopimus hyväksyttiin vuonna 2016, ja se tuli kansainvälisesti voimaan 1.7.2018.

Monenvälistä yleissopimusta on pidetty yleisesti tarkoitukseensa sopivana, tehokkaana välineenä. Sen avulla valtiot voivat yhdellä allekirjoituksella ja hyväksymismenettelyllä viedä BEPS-hankkeesta johtuvat verosopimusmuutokset osaksi omaa sopimusverkostoaan. Suomen osalta tämä tarkoittaa potentiaalisesti 70:tä verosopimusta², kun Pohjoismainen — itsessään jo monenvälinen sopimus — sekä Saksan ja Bulgarian sopimukset rajataan yleissopimuksen ulkopuolelle. Ulkopuolelle jäisi myös Hongkong, jonka kanssa Suomi on vastikään tehnyt BEPS-vähimmäisvaatimukset täyttävän verosopimuksen.

Sopimus on myös sisällöllisesti joustava ns. *menu-sopimus*, joka antaa merkittävästi valinnanvara sen suhteen, mitä määräyksiä sopimuksen kukin osapuoli haluaa soveltaa. Valiokunta pitää tätä sopimuksen laajan hyväksyttävyyden kannalta keskeisenä. Se merkitsee toisaalta sitä, että yleissopimus vaikuttaa kahdenväliseen verosopimukseen vain, jos verosopimuksen osapuolten tekemät valinnat ovat yhteensopivia. Perusedellytyksenä on tietenkin se, että kumpikin osapuoli on ylipäänsä hyväksynyt yleissopimuksen ja sisällyttänyt kahdenvälisen verosopimuksen sen soveltamisalaan kuuluvien sopimusten luetteloon.

Suomen valinnat

Valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena Suomen lähtökohtaa sisällyttää yleissopimuksen soveltamisalaan kaikki Suomen laajat tuloverosopimukset. Poikkeukset jo mainittujen neljän sopimuksen osalta ovat perusteltuja. Saksan ja Bulgarian kanssa sääntelystä on tarkoitus sopia kahdenvälisesti, mikä sinänsä helpottaa yksittäisen verosopimuksen tulkintaa. Pohjoismaista veroso-

1 Base Erosion and Profit Shifting eli BEPS-hanke, joka käynnistyi G20-maiden ja OECD:n piirissä vuonna 2013.

2 Yleissopimuksen soveltamisalaan oli tulossa 1.10.2018 vallinneen tilanteen mukaan 49 sopimuskumppania.

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2018 vp

pimusta on puolestaan täydennetty hiljattain BEPS- yhteensopivaksi (HE 169/2018 vp — VaVM 14/2018 vp).

Valiokunta tukee niin ikään Suomen varaumia ja ilmoituksia koskevia valintoja. Suomi ottaisi siten käyttöön vain yleissopimuksen pakolliset määräykset ja tekisi varaukset valinnaisten määräysten osalta. Valinnaiset määräykset sisältävät runsaasti yksittäisiin tilanteisiin liittyvää veron välttelyn vastaista sääntelyä, joka koskee mm. kiinteitä toimipaikkoja ja hybriditilanteita. Tällaisten määräysten tarve on perustellumpaa arvioida hallittavuuden vuoksi kahdenvälisissä verosopimusneuvotteluissa.

Yleissopimus sisältää myös välimiesmenettelyä koskevan osan, joka pitää nimenomaisesti valita, jos sen haluaa osaksi sovellettavia verosopimuksia. Menettelyä voidaan soveltaa, jos molemmat verosopimuksen osapuolet ovat valinneet sen eivätkä niiden tekemät varaukset muodosta estettä.

Valiokunta puoltaa Suomen valintaa soveltaa välimiesmenettelyä koskevaa yleissopimuksen osaa. Lisäksi sille esitetyt varaukset ovat valiokunnan mielestä perusteltuja. Ne ovat johdonmukaisia EU:n riitadirektiivin³ kanssa siltä osin kuin ne koskevat veron välttämistarkoitusta, veropektoksia tai tilanteita, joissa ei ole kysymys kahdenkertaisesta verotuksesta. Kaksi muuta varaumaa koskee menettelyn ajallista soveltamisalaa sekä tilanteita, joissa on jo vireillä jokin muu välimiesmenettely. Näistä ensimmäisessä on omaksuttu verosopimuksissa yleisesti noudatettu säätämistapa. Jälkimmäisessä päällekkäisen menettelyn vireillepano ei taas ole tarkoituksenmukainen.

Valiokunta toteaa lisäksi, että välimiesmenettelyä koskevat varaukset eivät vaikuta kansalliseen muutoksenhakuoikeuteen. Ne eivät rajoita myöskään verosopimuksen mukaista keskinäistä sopimusmenettelyä vielä neuvotteluvaiheessa. Nämä nykyiset oikeussuojakeinot säilyvät siten ennallaan myös jatkossa. — Se seikka sinänsä, onko jokin vero verosopimuksen tarkoittama tulovero, ratkaistaan jo sopimuksen soveltamisedellytyksiä koskevassa arvioinnissa. Välimiesmenettelyä ei ole tarkoitettu tämän valtiosopimus oikeudellisen peruskysymyksen sivuuttamiseksi.

Sopimuskokonaisuutta koskevassa arvioinnissa on syytä huomata myös se, että nyt tehtävät varaukset voi perua myöhemmin. Uusia varaumia ei voi sen sijaan tehdä eikä vanhoja laajentaa. Sen vuoksi on tärkeää, että varaukset ovat nyt riittävän kattavat. Valiokunta pitää tätä lähestymistapaa tarkoituksenmukaisena.

Esityksen vaikutuksista

Esitys on tavallisuudesta poikkeava, koska siinä monenkeskisellä yleissopimuksella muokataan kahdenvälisiä valtiosopimuksia. Yleissopimus ei muuta kuitenkaan suoraan verosopimuksia, vaan sitä sovelletaan varsinaisen verosopimuksen rinnalla. Lopullinen vaikutus määräytyy yhteensovitus- ja ilmoituslausekkeiden sekä sopimusosapuolten antamien ilmoitusten perusteella. Tämä tekee verosopimusten tulkinnasta aiempaa haastavampaa.

³ Neuvoston direktiivi (EU) 2017/1852 veroriitojen ratkaisumekanismeista Euroopan unionissa, annettu 10.10.2017

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2018 vp

Valiokunta pitää näistä syistä perusteltuna lakiehdotukseen sisältyviä menettelyitä, joilla ajantasaisen tiedon saatavuutta ja seurantaa on tarkoitus helpottaa. Tämä tapahtuisi Suomen säädöskoelmassa julkaistavin valtiovarainministeriön ilmoituksin. Valiokunta pitää lisäksi erityisen tärkeänä saada kaikkien verosopimusten ajantasaversiot sekä yleissopimusta koskeva verosopimuskohtainen koonnos osaksi Finlex-palvelua. Tästä olisi ratkaiseva apu käytännön soveltamistilanteissa.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös Verohallinnon yhä vaativammaksi käyvään ohjaustehtävään. Valtiovarainministeriön tulee huolehtia siitä, että hallinnolla on tehtävien edellyttämät riittävät resurssit.

Voimaantulo

Yleissopimuksen voimaantulo Suomen osalta on sidottu sopimuksen hyväksymisasiakirjan tallettamiseen. Se, mistä alkaen sopimusta sovelletaan, on kytketty puolestaan sopimuksen voimaantumiseen. Jotta sopimusta voitaisiin soveltaa sekä lähdeveroihin että muihin veroihin ensi vuoden alusta, yleissopimus tulisi tallettaa viimeistään maaliskuussa. Valiokunta kiirehtii käsittelyä niin, että tästä tavoiteaikataulusta voidaan pitää kiinni.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 307/2018 vp tarkoitetun yleissopimuksen ja tehtäviksi varauvat sekä annettaviksi ilmoitukset, jotka ilmenevät esityksen liitteestä.

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 307/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 1.2.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Ville Vähämäki ps
jäsen Timo Harakka sd
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Toimi Kankaanniemi ps
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Elina Lepomäki kok
jäsen Mats Nylund r
jäsen Aila Paloniemi kesk
jäsen Antti Rantakangas kesk

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2018 vp

jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Eero Suutari kok
jäsen Maria Tolppanen sd
jäsen Matti Torvinen sin
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ozan Yanar vihr
varajäsen Lasse Hautala kesk
varajäsen Riitta Myller sd (osittain)
varajäsen Eero Reijonen kesk (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2018 vp
Vastalause

VASTALAUSE

Perustelut

Hallituksen esityksellä haetaan eduskunnan hyväksyntä monenväliselle verotusta koskevalle yleissopimukselle, jonka Suomi allekirjoitti kesäkuussa 2017. Yleissopimus on osa OECD:n ja G20-maiden käynnistämää veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoa estävää hanketta (BEPS), jonka pyrkimyksenä on hillitä kansainvälistä verovälttelyä.

Kuten valtiovarainvaliokunta mietinnössään toteaa, yleissopimus mahdollistaa lukuisten kahdenvälisten verosopimusten mukauttamisen yhdellä monenvälisellä sopimuksella, mikä on huomattavasti helpompaa kuin kymmenien sopimusten uudistaminen erikseen. Suomella on noin 80 verosopimusta, ja maailmassa niitä on yhteensä yli 3 000. Yleissopimus ei kuitenkaan korvaa kahdenvälisii sopimuksia, vaan sitä sovelletaan niiden rinnalla siltä osin kuin molemmat sopimusosapuolet ovat ratifioineet yleissopimuksen. Yleissopimukseen voivat liittyä kaikki maat, vaikka ne eivät muuten olisikaan osallistuneet BEPS-hankkeeseen.

Yleissopimus on tervetullut, ja sen määräykset ovat pääsääntöisesti parannus nykytilaan.

Nykyiset verosopimukset rajoittavat usein lähdeeseen verotusoikeutta, mikä yhdistettynä aggressiiviseen verosuunnitteluun on vaikeuttanut esimerkiksi monien, varsinkin resurssirikkaiden kehitysmaiden mahdollisuuksia verottaa alueellaan tapahtuvaa arvonluontia. Rajoittaessaan joitakin verovälttelyn keinoja yleissopimuksen voi arvella vahvistavan lähdemaiden veropohjaa ja verotusmahdollisuuksia.

BEPS-hanke on OECD:n hanke, ja myös BEPSin verosopimuksia koskevat osiot on valmisteltu suhteessa OECD:n malliverosopimukseen. OECD toimii myös yleissopimusta hallinnoivana sihteeristönä. Vaikka yleissopimuksen määräyksiä on mahdollista soveltaa myös muihin kuin OECD:n mallin mukaisiin verosopimuksiin, vahvistaa se käytännössä edelleen OECD:n merkitystä globaalissa verojärjestelmässä. Monet etelän valtiot, tutkijat ja kansalaisyhteiskunnan toimijat ovat pitkään vaatineet, että kansainvälisen verotuksen pelisääntöistä tulisi sopia aidosti monenkeskisesti ja että esimerkiksi YK:n verokomiteaa ja YK:n malliverosopimuksen asemaa tulisi vahvistaa. Olemme tästä yleisperiaatteesta samaa mieltä. Näistä lähtökohdista on ymmärrettävää, että jotkut etelän valtiot ovat suhtautuneet yleissopimukseen varauksellisesti. Tästä huolimatta yleissopimuksen määräykset ovat selvä parannus nykytilaan ja olemassa oleviin verosopimuksiin myös useimpien kehitysmaiden näkökulmasta.

Maailmanlaajuisesti yleissopimuksen vaikutus riippuu siitä, kuinka moni valtio liittyy siihen ja kuinka kattavasti ne sitä soveltavat. Mitä vähemmän valtioita on mukana ja mitä pienempää osaa yleissopimuksen määräyksistä ne soveltavat, sitä pienempi on yleissopimuksen merkitys. Tilanne, jossa valtiot poimivat joitakin määräyksiä ja tekevät laajasti varauksia, ei laajassa mittakaavassa välttämättä helpota pyrkimyksiä rajoittaa kansainvälistä aggressiivista verosuunnittelua ja sopimusshoppailua. Lisäksi määräysten soveltaminen eri tavoin eri maissa monimutkaistaa ja sekaivoittaa kansainvälisten verosopimusten kokonaisuutta entisestään.

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2018 vp
Vastalause

Edellä mainittu huomioden Suomen hallituksen ja valtiovarainvaliokunnan valitseman suppean soveltamislinjan voi perustellusti kyseenalaistaa.

Yleissopimuksen soveltaminen Suomessa

Kuten todettu, jättää yleissopimus valtioille huomattavasti liikkumavaraa sen suhteen, mitä sopimuksen määräyksistä ne ottavat käyttöön. Suomen hallitus on päättänyt ottaa käyttöön verosopimusten tarkoitusta käsittelevän johdantokappaleen, verosopimusten väärinkäytön estämistä koskevan yleisen määräyksen, keskinäistä sopimusmenettelyä koskevat uudistetut määräykset sekä siirtohinnoittelun vastaοικaisua koskevan määräyksen.

Hallitus on myös tarttunut yleissopimuksen mahdollisuuteen laajentaa kansainvälistä välimiesmenettelyä ristiriitatapauksissa.

Muilta osin hallitus on tehnyt niin sanotun varauman eli päättänyt olla ottamatta sopimuksen määräyksiä käyttöön. Välimiesmenettelyä lukuun ottamatta Suomen voikin katsoa soveltavan sopimusta minimitasolla. Vähimmäistasosta poiketaan lähinnä siltä osin kuin halutaan helpottaa yritysten mahdollisuuksia välttää kaksinkertaista verotusta. Vaikka Suomen verosopimuskumppanit olisivat päättäneet ottaa yleissopimuksen määräykset laajemmin käyttöön, eivät niiden ja Suomen kahdenväliset verosopimukset muutu kysymyksissä, joissa Suomi on tehnyt varauman.

Valiokunnan mietinnön mukaan yksityiskohtaisesta säätelystä on usein tarkoituksenmukaisempaa sopia kahdenvälisissä verosopimusneuvotteluissa. Sama näkemys tuli esiin myös joissakin asiantuntijalausunnoissa. Kanta voi olla perusteltu, jos asiaa lähestyy suppeasta kansallisesta näkökulmasta yritysten intressejä, pragmaattisuutta ja lyhyen tähtäimen soveltamistapauksia painottaen.

Suppean soveltamisalan ja laajat varaumat valitsemalla Suomi kuitenkin osaltaan heikentää yleissopimuksen kokonaisvaikuttavuutta. Mitä useampi valtio toimii kuten Suomi, siten heikommin kansainvälinen verosopimusverkosto hillitsee aggressiivista verosuunnittelua ja veropohjien rapautumista. Monenvälinen yleissopimus on myös osa sitä sääntöpohjaista monenkeskistä järjestelmää, jonka vahvistamiseen Suomen hallitus on näyttävästi sitoutunut.

Tästä syystä katsomme, että Suomen tulisi ottaa yleissopimuksen määräykset käyttöön mahdollisimman laajasti ja soveltaa niitä kaikkiin verosopimuksiinsa. Valtaosa määräyksistä on joka tapauksessa sellaisia, joita voi pitää kannatettavina, joihin Suomi on sitoutunut ja joiden tavoite vastaa Suomen kahdenvälisille verosopimuksilleen asettamia tavoitteita.

Välimiesmenettely

Poikkeuksen Suomen niukkaan linjaan muodostaa yleissopimuksen riitojenratkaisu. Suomi on ilmoittanut valitsevansa kansainvälisen välimiesmenettelyn sovellettavaksi tilanteissa, joissa verovelvollinen katsoo verosopimusta sovelletun väärin eikä asiaa ole saatu ratkaistua valtioiden välisessä sopimusmenettelyssä. Suomen tämänhetkissä verosopimuksissa ei ole määräyksiä pakollisesta välimiesmenettelystä.

Valiokunnan mietintö VaVM 31/2018 vp
Vastalause

Välimiesmenettelyt rajoittavat kansallisten toimivaltaisten viranomaisten toimivaltaa. Jatkossa asia voitaisiin viedä kansainvälisen välimiestuomioistuimen ratkaistavaksi, vaikka siitä olisi Suomen korkeimman oikeusasteen päätös, sillä Suomi ei käytä yleissopimuksen suomaa mahdollisuutta rajata välimiesmenettelyn ulkopuolelle asiat, joista jommankumman verosopimusosapuolen tuomioistuin tai hallinnollinen muutoksenhakuelin on antanut päätöksen. Välimiesmenettelyt ovat myös läpinäkymättömiä ja keskittävät valtaa pienelle kansainvälisen verotuksen asiantuntijoiden joukolla.

Välimiespaneelin vahvistamisen sijaan tulisi korostaa kiistojen ehkäisyä, missä oleellista on se, että voiton siirtämistä ja verotusoikeuksien jakautumista koskevat säännöt ovat mahdollisimman selkeitä. Myös yleissopimukseen sisältyvä toimivaltaisten viranomaisten kesken käytävän neuvottelumenettelyn vahvistaminen on hyvä ja kannatettava pyrkimys. Suomen päätös olla pidentämättä toimivaltaisten viranomaisten neuvottelu-aikaa kahdesta kolmeen vuoteen ei kuitenkaan tue tätä tavoitetta.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 307/2018 vp tarkoitetun yleissopimuksen ja tehtäviksi varaumat sekä annetut ilmoitukset ja hallituksen esitykseen HE 307/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen,

että hyväksytään kolme lausumaa. (*Vastalauseen lausumaehdotukset*)

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus arvioi Suomen tekemien varaumien ja valintojen vaikutusta sekä Suomen että muiden maiden mahdollisuuksiin vahvistaa veropohjiaan ja hillitä aggressiivista verosuunnittelua ja raportoi asiasta eduskunnalle ensi hallituskauden aikana ja ryhtyy tarvittaviin toimiin varaumien poistamiseksi.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin monenväliseen yleissopimukseen sisältyvän verosopimusten väärinkäytön estämistä koskevan yleisen määräyksen kirjaamiseksi Suomen verolainsäädäntöön.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus edistää kansainvälisen yritysverotuksen uudistamista siten, että markkinaehto- ja erillisyhtiöperiaatteiden soveltamisesta siirrytään kohti mallia, jossa monikansallisia konserneja tarkastellaan yhtenä verotuksellisenä kokonaisuutena ja verotusoikeudet jaetaan valtioiden kesken kaavamaisen mallin mukaan.

**Valiokunnan mietintö VaVM 31/2018 vp
Vastalause**

Helsingissä 1.2.2019

Kari Uotila vas
Timo Harakka sd
Pia Viitanen sd
Ozan Yanar vihr
Maria Tolppanen sd
Riitta Myller sd